

[Vilhelm Rasmussen.]

eller Værger. For at fremme Lovforslagets Hensigt: at udvirke et godt Forhold mellem Hjem og Skole, udvides desuden i § 4, Stk. 5, Lærerens Adgang til at deltage i Forældreraadenes Møder og Forhandlinger med Ret til at stille Forslag, men uden Stemmeret. Jeg ser et af de store Fremskridt i dette Lovforslag deri, at Lærerstanden, efter at den er blevet befriet for et født Formynderskab, faar Adgang til i en fri Forhandling med Forældrene til de skolesøgende Børn at udfolde sit pædagogiske Initiativ, samtidig med, at Lærerstanden under en saadan fri Forhandling erfarer, hvad Forældrene maatte have paa Hjerte.

I Forslagets § 8 er Forældreraadets Beføjelser og Pligter ændret saaledes, at Bestemmelserne i alt væsentligt imødekommer de Ønsker, der er fremsat af Venstre, og som foreslaas i Venstres Ændringsforslag under Nr. 2, § 9. Men jeg maa jo sige, at naar man vil kalde paa Befolkningens levende Interesse for Folkeskolen og styrke Befolkningens Initiativ, nytter det ikke, saaledes som Venstre gør det, at tage med den ene Haand, hvad man, endda lidt nærigt, giver med den anden, og dette sker, naar man vil have fødte Medlemmer i Skolens Styrelse og Tilsyn. Hvis man har Tillid til disse fødte Medlemmers Dygtighed og Sagkundskab, maa man ogsaa gaa ud fra, at de vil faa den virkelige Ledelse i Skolens Anliggender, og saa er Befolkningens Repræsentanter kun Bisiddere. Hvis gejstlige derimod vælges paa lige Fod med andre, saaledes som Flertallet foreslaar, er det en anden Sag, saa sidder de med den valgte Tillid. Hvis derfor det høje Tings Mindretal har en grundfæstet Tillid til, at Befolkningen i særlig Grad værdsætter Gejstlighedens pædagogiske Dygtighed, forstaar jeg for min Del ikke, hvorfor man ikke ligesom Flertallet trygt overdrager det til Befolkningen at indvælge gejstlige i Forældreraadet eller Skoleudvalget. Der ligger egentlig en indirekte Mistillid til Gejstlighedens pædagogiske Værdsættelse deri, at man trods sin Demokratisme ikke vil lade Gejstligheden udsætte for et Folkevalgs Vilkaar.

Til at yde pædagogisk Vejledning i Folkeskolen foreslaar § 17 nu indført Amtsskolekonsulenter i Stedet for de i Fjor foreslaaede Kredslærere. Der kan, som jeg udtalte i Fjor, være Tvivl om, hvilken Art Vejledere der er de bedste, men det forekommer mig dog sandsynligt, at der er en stor Fordel deri, at Amtsskolekonsulenten har hele Skoleaaret til sin Raadighed, og det er vel ogsaa en Fordel for hans Skole,

at han har et Aars Vikar, medens Kredslæreren skulde have to Maaneders Vikar i sin Skole. Men jeg vil gerne betone, at det aldeles ikke er Flertallets Mening, at Amtsskolekonsulenterne, naar vi nu en Gang faar dem, skal være en Slags Bussemænd, der kommer susende i Bil for at se, om der mangler et Komma i Stilebogen. Nej, det, som Flertallet tænker sig med Amtsskolekonsulenterne, er, at de skulde blive pædagogiske Livgivere, som ved et fremragende Initiativ kan foraarsage Fremskridt paa Skolens Omraade, og der er meget, der tyder paa det fra Sønderjylland. Der foreligger jo Vidnesbyrd, som virkelig tyder paa, at de Amtsskolekonsulenter, der er ansat dér, i Forhandling med Befolkningen og med Lærerne har været i Stand til at fremkalde betydelig levende Interesse for og Udvikling af Skolevæsenet dér.

Jeg erkender, at det høje Ting med Føje kan spørge, hvorledes det forholder sig med Udgifterne ved denne Ordning, og jeg skal som Svar derpaa meddele de beregnede Udgifter efter den tidligere Undervisningsminister Fru Nina Bangs Forslag, efter den nuværende højtærede Ministers Forslag i Fjor og efter det her foreliggende, saaledes som disse Udgifter er oplyst for Udvalget. De beregnede Udgifter i Anledning af Fru Bangs Forslag er oplyst i Folketingstidenden for 1924—25, Tillæg A. Sp. 6200. Udgifterne var dér beregnet til i alt 375 000 Kr., deraf ca. 230 000 Kr. til Amtsskolekonsulenterne, ca. 50 000 Kr. til Skoledirektionerne og ca. 95 000 Kr. til Skolefondene. Efter den højtærede Ministers Forslag i Fjor, da det bl. a. drejede sig om Indførelse af Kredslærere, er Udgifterne, saaledes som de findes oplyst i Rigsdagstidenden for 1930—31, Tillæg A. Sp. 4746, i alt ca. 200 000 Kr. Heraf andrager Udgifterne til de foreslaaede Skoleraad 72 000 Kr. til 18 Skoleraadsformænd, 150 200 Kr. skulde gaa til 84 Kredslærere, 36 960 Kr. til 84 Vikarer hver i to Maaneder, og endelig var dér beregnet 18 000 Kr. til Befordringsudgifter. Det giver i alt 278 160 Kr.; deraf skulde Staten betale Halvdelen, det vil sige 139 080 Kr. Dertil kom saa for Statens Vedkommende Halvdelen af Skolefondenes Udgifter, altsaa 90 750 Kr.; saaledes at den samlede Merudgift efter Forslaget i Fjor blev 209 830 Kr. eller afrundet lidt nedad ca. 200 000 Kr. Angaaende det her i Dag foreliggende Forslag har den højtærede Minister givet Udvalget følgende Oplysninger, som jeg vil bede den højtærede Formand tillade mig at oplæse. Udgifterne ved Skoleraadets og Skoledirektionernes Administra-